Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (judecător Steliana Lazari)
Dosarul nr.2a-1156/24 (nr. 2-23108222-03-2a-16092024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

25 martie 2025 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președinta completului, judecător: Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Nadejda Macovei

examinând în ședință judiciară publică, cererea de apel declarată de Rusu Igor, reprezentat de avocatul Igor Conoval împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023, emisă în cauza civilă la acțiunea lui Rusu Igor către Mutruc Gheorghe privind încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 27 iulie 2023, reclamantul Rusu Igor reprezentat de avocatul Conoval Igor a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Mutruc Gheorghe privind repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii partea reclamantă a indicat că, conform procesului verbal cu privire la contravenție nr. ***** din 13.04.2023, pârâtul Mutruc Gheorghe a fost sancționat în baza art. 104 alin.(1) Cod Contravențional, pentru faptul că, la 12.04.2023 a deteriorat intenționat oglinda retrovizor de la automobilul de model „Mercedes" cu n/î ***** ce aparține reclamantului Rusu Igor, cauzându-i un prejudiciu de 280 lei. Pârâtul a fost sancționat cu pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 18 u.c -900 lei.

Pentru respectarea procedurii extrajudiciare de soluționare a litigiului, pârâtului Mutruc Gheorghe i-a fost expediată o somație prin care i s-a solicitat repararea benevolă a prejudiciului cauzat în termen de 10 zile, însă pârâtul nu a reacționat la somație.

În drept, reclamantul și-a motivat acțiunea potrivit prevederilor art. 45 Cod Contravențional, art. 16, 1998 Cod Civil.

Reclamantul Rusu Igor a solicitat lui Murtuc Gheorghe repararea prejudiciului material în cuantum de 280 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Igor, prin avocatul Conoval Igor către

Mutruc Gheorghe, privind repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

- s-a încasat de la Mutruc Gheorghe, cu domiciliul în *****, str. *****, în beneficiul lui Rusu Igor, cu domiciliul în raionul Orhei, satul *****, suma de 280,00 lei, cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată în sumă de 150,00 lei, cu titlu de taxă de stat achitată anticipat, suma de 2000,00 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 2430,00 (două mii patru sute treizeci) lei.
- în partea reparării prejudiciului moral în cuantum de 5000,00 lei, încasarea excedentului cheltuielilor de asistență juridică și compensării taxei de stat pentru pretenția cu caracter nepatrimonial, acțiunea s-a respins.

Solicitarea apelantului:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 02 noiembrie 2023, avocatul Conoval Igor în interesele Rusu Igor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii și emiterea uneia noi decizii prin care acțiunea depusă de Rusu Igor către Mutruc Gheorghe să fie admisă integral.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului Rusu Igor, avocatul Conoval Igor a menționat că, consideră hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023 parțial neîntemeiată în partea respingerii pretențiilor cu privire la încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de asistență juridică.

În susținerea acestei opinii, apelantul a invocat că instanța de fond a interpretat eronat prevederile art.96 Cod de procedură civilă și art. 1998 alin.(1) Cod civil și în final a adoptat o soluție greșită în partea stabilirii prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Consideră că, de către instanța de fond nu s-a ținut cont că, prin acțiunile intimatului Mutruc Gheorghe, apelantului Rusu Igor i-a fost cauzat prejudiciu moral și material prin deteriorarea bunurilor persoanle, apelantul are frică că acest comportament agresiv al intimatului și acțiuni ilegale se pot repeta, iar prin probele prezentate se demonstrează acest fapt.

Indică că, instanța de judecată nu a ținut cont că, importanța prejudiciului moral depinde de valoarea nepatrimonială căreia i s-a adus atingere, iar în acest sens, respingerea primei instanțe a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei o consideră vădit neîntemeiată, care este contrară atât legislației naționale, cât și practicii constante a instanțelor de judecată.

Cu referire la cheltuielile de judecată compuse din asistența juridică în mărime de 7000 lei, de asemenea, apelantul o consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond precum că, suma solicitată este excesivă în raport cu complexitatea cauzei și efortul depus de avocat. Or, apelantul a prezentat bonul de plată, raportul pentru activitatea depusă de către avocat, care corespunde recomandărilor Uniunii Avocaților și prevederilor art. 96 Cod de procedură civilă.

Apelantul a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judeătoriei Orhei, sediul central din 18 octombrie 2023 și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de Rusu Igor către Mutruc Gheorghe să fie admisă integral.

Poziția părților în instanța de apel:

În ședința instanței de apel, părțile nu s-au prezentat, procedura de citare legală fiind respectată (f.d.109-110). Motivul absenței nu a fost comunicat instanței.

În temeiul art.379 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa părților, care nu s-au prezentat.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Apelantul Rusu Igor reprezentat de avocatul Conoval Igor, la data de 02 noiembrie 2023, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18 octombrie 2023, astfel Colegiul constată apelul ca fiind declarat în termen.

În temeiul art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

Potrivit art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, *(1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.*

În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

Art.121 Cod de procedură civilă prevede că, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului,* iar art. 130 alin.(1) al aceluiaşi act normativ prevede că, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, *o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.*

Colegiul civil, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC constată că, dispozițiile procedurale invocate au fost respectate în tot, astfel instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit materialului probator anexat la dosar, se atestă faptul că în ziua de 12.04.2023, reclamantul Rusu Igor și-a parcat mijlocul de transport de model „Mercedes" cu n/î *****, în strada ***** din or. Orhei. În jurul orei 15:40, pârâtul Mutruc Gheorghe fiind la volanul automobilului său de model BMW, a deteriorat oglinda retrovizorie a mijlocului de transport de model „Mercedes" cu n/î *****, cauzând un prejudiciu material în sumă de 280 lei (f.d. 19-20).

Prin urmare, la data de 13.04.2023, în privința pârâtului Mutruc Gheorghe a fost întocmit proces-verbal contravențional în baza art. 104 alin.(3) Cod Contravențional-distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracţiune, ultimul fiind supus sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 18 u.c, ceea ce constituie suma de 900 lei (f.d.13).

Ulterior, avocatul Conoval Igor în interesele Rusu Igor a somat pârâtul Mutruc Gheroghe, solicitând repararea prejudiciului moral în cuantum de 5000 lei (f.d.21, 24).

Dat fiind faptul că, pârâtul nu a răspuns la somație, reclamantul Rusu Igor reprezentat de avocatul Conoval Igor a depus cerere de chemare în judecată către Mutruc Gheorghe privind repararea prejudiciului moral și material (f.d.3-5).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Orhei sediul central a admis parțial acțiunea dedusă judecății. Cu referire la repararea prejudiciului material, instanța de fond și-a întemeiat concluzia pe faptul că, la cauză sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale și reieșind din sensul articolului 2025 alin.(1) Cod Civil, instanța a găsit întemeiată cerința formulată de reclamant în partea reparării prejudiciului material și a dispus încasarea de la pârât a sumei de 280,00 lei, cu titlu de prejudiciu material. Ce ține de repararea prejudiciuluji moral, instanța de fond a menționat că prin deteriorarea oglinzii au fost încălcate drepturile personale nepatrimoniale ale reclamantului, motiv pentru care reclamantul nu este îndreptățit de a pretinde repararea prejudiciului moral solicitat în sumă de 5000 lei, motiv din care acest capăt de pretenție a fost respins (f.d.51-54).

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 02 noiembrie 2023, avocatul Conoval Igor în interesele Rusu Igor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii și emiterea uneia noi prin care acțiunea depusă de Rusu Igor către Mutruc Gheorghe să fie admisă integral (f.d.49, 65-66).

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare, în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord conchide că, soluția instanței de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Colegiul notează că, apelantul a contestat hotărârea instanței de fond în latura respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și cheltuielilor de asistență juridică.

Astfel, în cazul respectiv Colegiul civil se va expune doar în limita pretențiilor contestate în cererea de apel.

În contextul pretenției deduse judecării, instanța de apel reține că, în conformitate cu art.9 alin.(2) lit. f) Cod Civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane*.

În temeiul prevederilor art. 19 alin.(1),(2),(3) Cod Civil, *în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic)*.

Potrivit prevederilor art. 21 Cod Civil, *drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări*.

În sensul normei enunțate, Colegiul Civil reține că, repararea prejudiciului reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora.

Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor fiindu-i atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

La acest aspect, Colegiul civil notează că, norma de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligațiilor delictuale), ce consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extra contractual, se conține în art. 1998 Cod Civil, care prevede că, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune*.

Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile

generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege, când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu.

Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

Potrivit stipulărilor art. 2036 alin.(1) Cod Civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.*

Conform prevederilor art.2037 Cod civil, *(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.*

Subsecvent, instanța de apel menționează că, prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribute ale individului care îi definesc personalitatea.

Deopotrivă, prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiași natură.

Reieşind din cele menționate supra, Colegiul civil conchide că, încasarea prejudiciului moral urmărește scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferinţele psihice şi fizice cauzate de făptuitor.

Sub aspectul dat, instanța de apel apreciază critic alegațiile reprezentantului apelantului precum că, celui din urmă i-a fost cauzat un prejudiciu moral manifestat prin frica reclamantului că, comportamentul agresiv al pârâtului/intimat ar putea să se repete, or, la caz, a fost deteriorată oglinda retrovizorie de la mijlocul de transport ce staționa în

stradă și prima instanță a reținut că în loc public întotdeauna există riscul deteriorării. Mai mult ca atât, pentru a pretinde repararea prejudiciul moral, reclamantul/apelant urma să demonstreze instanței prin probe concludente și pertinente cauzarea unor suferințe psihice, odată ce este invocată frica, ca urmare a comportamentului pârâtului/intimat.

Or, reclamantul poate fi îndreptățit de a pretinde la repararea prejudiciului moral, doar în condiția în care, prin încălcarea drepturilor sale patrimoniale s-au adus atingere și drepturilor personale nepatrimoniale ale reclamantului, iar speța în cauză nu se încadrează în cazuri expres stabilite de lege, care implică repararea prejudiciului moral. Ba mai mult, deși reclamantul pretinde, că pîrîtul prin acțiunile sale, adică prin deteriorarea oglinzii i s-au adus atingere și drepturilor sale personale nepatrimoniale, exprimate în crearea unei incertitudini asupra securității bunurilor sale, acesta nu a explicat și nu a probat, în ce a constat această incertitudine.

Cu referire la contestarea hotărîrii instanței de fond inclusiv în latura încasării parțiale a cheltuielilor de asistență juridică suportate de către reclamantul Rusu Igor, Colegiul civil punctează că odată ce acțiunea reclamantului Rusu Igor a fost admisă parțial, iar apelul formulat de Rusu Igor împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023 urmează a fi respins, Colegiul civil conclude că prima instanță corect a apreciat că cuantumul cheltuielilor de asistență juridică de 2000 lei ar fi unul rezonabil, real și necesar, motiv din care și în această latură hotărîrea instanței de fond va fi menținută.

Reieșind din considerentele menționate supra, Colegiul civil concluzionează că, instanța de fond a constatat şi determinat cu certitudine circumstanțele importante ale cauzei, a verificat sub toate aspectele temeinicia cererii depuse de avocatul Conoval Igor în interesele Rusu Igor și a adoptat soluția cu respectarea normelor procesuale și legale pertinente speței.

În consecință, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord constată că, cererea de apel declarată de avocatul Conoval Igor în interesele Rusu Igor urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil şi de contencios administrativ,-

D e c i d e :

Respinge cererea de apel declarată de Rusu Igor, reprezentat de avocatul Igor Conoval împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023.

Menține fără modificări hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 18.10.2023, emisă în cauza civilă la acțiunea lui Rusu Igor către Mutruc Gheorghe privind încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător Elena Grumeza

Judecătorii Natalia Costaș

Ivan Parii